

Imidž Ľubovnianskeho múzea v XXI. storočí

Jakub Ondrej

zprávy

An Image of the Ľubovňa Museum in the 21st Century

Abstract: The paper is devoted to the marketing activities of the Ľubovňa Museum, which are expressed via communication with the media of various kinds and forms and are used for building the image of the Museum. It provides information about this Museum's communication with the public through modern forms of marketing and promotion, including the organising of social and cultural-educational events and by cooperating with other public life institutions. The Ľubovňa Museum - the Castle in Stará Ľubovňa - was visited by a total number of 186 thousand visitors in 2016.

Keywords: image, communication, culture, marketing, the Ľubovňa Museum – the Castle in Stará Ľubovňa

Aby brat brata na živote nebral, aby sused suseda na majetku nekrátil, v roku 1412 sa na majestátnom hrade Ľubovňa stretli Žigmund Luxemburský, brandenburské knieža, rímsky a uhorský kráľ zvaný Ryšavá líška a Vladislav II. Jagello, veľkoknieža litovský a poľský kráľ, aby dobré vzťahy rodinné po manželkách podpísom mierovej zmluvy utvorili. Ako dobrým zvykom bolo, na dosvedčenie vážnosti dekrétu turnaj rytiersky zorganizovali, 28 vykrmených volov zabiť neváhali a 16 000 vajícok na kráľovské dobroty priviesť nakázali. Aby turnaj rytiersky na kvalite netratil, ženám bola zábava v meste odporučená. Kto vstúpi na hrad Ľubovňa i dnes a oči privrie, turnajový hluk zbraní začuje, vôňu dobrôt zacíti. Podpísanie mierovej dohody znamenalo začiatok rokovaní o pôžičke, ktorá 8. novembra 1412 vošla do dejín Uhorska ako tzv. „poľský záloh“. Ako pripomienku na tieto udalosti prechováva Ľubovnianske múzeum vo svojich expozíciách faksimile (kópiu) zálohovej listiny.¹

Túto historickú udalosť si Ľubovnianske múzeum – hrad v Starej Ľubovni pripomenulo počas tohtoročných hradných dní na hrade Ľubovňa, ktoré sa konali počas posledného júlového víkendu na hrade Ľubovňa, v Starej Ľubovni, v susednom Slovensku. V tomto článku nechcem podávať erudované informácie o tom, ako sa to má či nemá robiť, ako dobre robiť marketing, či bojovať o návštevníkov, chcem priblížiť to, ako sa to robí u nás, na hrade a skanzene v Starej Ľubovni. Na imidž vplýva identita, kultúra a komunikácia (obr. 1).

Identita

Hrad Ľubovňa je pohraničnou pevnosťou z 13. storočia. Je miestom spomínaných stretnutí uhorských a poľských kráľov, súkromným sídlom španielskej princeznej Isabelly de Bourbon Zamoyskej. Jeho hradné väzenie spoznal aj známy dobrodruh a neskôr kráľ Madagaskaru, Móric Beňovský, ktorého dobrodružná cesta na Madagaskar začala útekem z väzenia hradu Ľubovňa. V čase švédsko-poľskej vojny tu boli uchovávané poľské korunovačné klenoty. V útrobach hradu sa nachádza historický pivovar. V barokovom podhradí vzniká piknikový Park princeznej Isabelly pre rodiny s deťmi. Ľubovniansky hrad a skanzen pod ním predstavuje raritné spojenie šľachty žijúcej na hrade a poddaného ľudu pod hradom vzhľadom na malú vzdialenosť medzi týmito objektami. Medzi významné rody Ľubovnianskeho hradného panstva patria: Kmitovci, Lubomírski, Raiszovci či Zamoyski. Všetkým týmto rodom sú venované hradné expozície. Ponúkame celoročnú prevádzku expozícií, nočné osvetlenie, množstvo zaujímavých podujatí, z ktorých si každý vyberie to svoje. V zrekonštruovaných priestoroch barokového podhradia sa nachádzajú moderné depozitárne miestnosti, ktoré vytvárajú jedinečné podmienky pre zbierky a zároveň aj administratívne priestory múzea s moderným informačným centrom pre turistov. V týchto priestoroch realizujeme aj vyučovacie hodiny pre školy. Spájame moderné s histo-

¹ ŠTEVÍK, Miroslav a TIMKOVÁ, Michaela. *Dejiny hradu Ľubovňa. Stará Ľubovňa: Ľubovnianske múzeum, 2005, s. 35.*

Mgr. Jakub Ondrej
Ľubovnianske múzeum –
hrad v Starej Ľubovni
jakub.ondrej@hradlubovna.sk

rickým prostredníctvom jedinečnej 3D prezentácie archeologických nálezov, ale chceme udržať historickú atmosféru našich objektov bez úžasných a hypermoderných kyberpriestorov. Ľubovnianske múzeum – hrad v Starej Ľubovni má teda svoju identitu a snaží sa túto identitu sprístupňovať všetkým bez rozdielu, nakoľko naše expozície sú debarierizované aj pre nevidiacich a nepočujúcich (obr. 2).

Kultúra

Ďalšou významnou časťou, ktorá vplýva na imidž nášho - vášho múzea je kultúra vo význame toho, čo a ako robíme. Predstavili sme si identitu, teda to, čím disponujeme a teraz si priblížime to, ako to sprístupňujeme. Je veľmi dôležité si uvedomiť, že prvý dojem neurobíme dvakrát. Preto sa všetko začína prekročením brány hradu – stále otvorenej, kde vás privítajú usmiati sprievodcovia so všetkými potrebnými informáciami snažiacimi sa vytvoriť maximálnu spokojnosť u návštevníkov. Pokračujeme bonusom ku každej zakúpenej vstupenke, minulý rok vo forme pohľadnice naviazanej na celosezónnu výstavu pohľadníc z vlastných zbierok múzea, sprievodnými textami v prípade potreby v deviatich jazykových mutáciách, či ponúknutím možnosti vypíť si dobrú kávu v hradnom hostinci U Mórica. Ak

sme úspešne absolvovali tieto vstupné fundamenty, môžeme pristúpiť k prezentovaniu kultúrneho dedičstva.

Nový rok už tradične vítame Trojkráľovou liturgiou so sprievodom okolo chrámu s ikonou patróna chrámu, svätého Michala Archanjela. Ikonu nesú členovia folklórneho súboru v autentických krojoch, aby sa aj tým zdôraznila krása a pokora našich predkov. Pre školy pripravujeme podujatie Hrad a skanzen deťom, kedy máme pre deti pripravené množstvo tradičných detských hier či zaujímavých úloh na hrade. Tento rok na motív hľadania stratenej kráľovskej koruny, keďže si pripomínáme mierové stretnutie kráľov. Počas sezóny sú samozrejmosťou vystúpenia sokoliarov, ktoré oživujú prehliadku návštevníkom ukážkami lovu pernatých dravcov. V rôznych animačno-edukač-

Obr. 1: Hrad Ľubovňa s Troma korunami. Foto: archív Ľubovnianskeho múzea.

Obr. 2: Hrad a skanzen v Starej Ľubovni. Foto: archív Ľubovnianskeho múzea.

Obr. 3: Trojkráľový sprievod okolo chrámu s ikonou patróna chrámu. Foto: archív Lubovnianskeho múzea.

ných podujatiach vystupujú šermiari s ukázkami zbraní a streľby ale ponúkame aj ohňovú show v noci. V roku 2016 sme oslávili 60 rokov od založenia múzea a pripomenuli sme si to slávnostným programom na hrade Ľubovňa. Program bol spojený s ukázkami prác prvého riaditeľa múzea, pána Andreja Čepiššáka. V areáli skanzenu prezentujeme tradičné remeslá okolia Starej Ľubovne (kováčstvo, pečenie lokší na tradičnej domácej peci v mlyne). Deti majú možnosť vyskúšať si drevený kolotoč na ručný pohon, či vidieť chov domácich zvierat.

Lubovnianske múzeum organizuje množstvo unikátnych výstav. V uplynulom roku sme prezentovali pohľadnice z okolia Starej Ľubovne a tento rok je to výstava s názvom KRÍŽ – LÁSKA, SLÁVA, MOC A UTRPENIE. Naša práca v múzeu nie je len o podujatiach, ale aj o rôznych konferenciách, edukačných aktivitách či publikačnej činnosti. Veľmi nápomocným je aj Občianske združenie Priatelia hradu Ľubovňa. V spolupráci s občianskym združením vydávame rôzne omaľovánky pre deti týkajúce sa legiend spätých s hradom Ľubovňa či detského sprievodcu po pamiatkach mesta Stará Ľubovňa. Ostatnou publikáciou bol KOMIKS o postavení hradu Ľubovňa. Aby sme toto všetko zvládali, je potrebné myslieť aj na utužovanie kolektívu, podujatiami v prírode, športovými akciami, upratovaním okolia hradu a skanzenu či rôznymi spoločnými exkurziami za poznávaním krás Slovenska ale aj Česka, Poľska či Maďarska.

Lubovnianske múzeum – hrad v Starej Ľubovni organizuje každoročne niekoľko

koncertov významných osobností umeleckého života, v ostatnom roku koncert Márie Čírovej a Janka Ledeckého, tento rok koncert Jany Kirschner a kapely Nocadeň, nakoľko práve prostredníctvom takýchto podujatí podnecujeme u ľudí záujem o kultúrne dedičstvo.

Nezabúdame ani na mamičky s deťmi, pre ktoré máme k dispozícii aj prebalovacie pulty či detský kútik s tradičnými drevenými hračkami v areáli skanzenu a budujeme detský kútik aj na hrade. Z oblasti moderných sociálnych sietí ponúkame aktualizovaný profil múzea s fotodokumentáciou našej činnosti. Okrem toho sme sprístupnili aj nový web múzea, na ktorom chceme neustále pracovať, aby rástol a bol dynamickým a živým portfóliom pre reálnu návštevu hradu a skanzenu v Starej Ľubovni. V dnešnej dobe sa už od každého žiada viac, ako sa žiadalo kedysi, o to viac treba hľadať vhodné spôsoby zaujatia pozornosti návštevníkov, či konzumentov kultúry. Našťastie pre tých, ktorí si toto uvedomujú a chcú napredovať (obr. 3).

Komunikácia

To, čomu v dnešnej dobe každá kultúrna inštitúcia čelí a s čím zápasí, je jasné nám všetkým. Všetci dobre vieme, čo vplýva na to, aký obraz majú o nás vytvorený naši návštevníci, spoločnosť. Nikto nepochybuje o dôležitosti prvého dojmu z personálu na takzvanom prvom kontakte s návštevníkom či o odborných sprievodcoch, ktorí vedia, kde sú a o čom rozprávajú. Lubovnianske múzeum – hrad v Starej Ľubovni sa snaží vytvárať živý záujem o históriu reagovaním na potreby ľudí, nakoľko si veľmi dobre uvedomujeme, že sme tu pre nich. Čo však návštevník v skutočnosti chce, aby mohol šíriť dobré meno i ďalej? Stačí nám pri našej práci mať pripravených dostatok lavičiek či dobrú prezentáciu programu, kvalitných účinkujúcich? Myslím, že tu neplatí klasické buď – alebo, nakoľko treba viac ako len to.

Komunikácia v dnešnej pretechnizovanej dobe sa deje najmä prostredníctvom sociálnych sietí a internetu. Hľadajú sa nové formy, či prístupy rôznymi digitalizáciami

zbierkových predmetov, aby si ľudia z pohodlia svojej obývačky pozreli, či dokonca navštívili múzeum. Všetky tieto aspekty sú dôležité, no treba si uvedomiť do akej miery a kde je tá hranica vzdania sa „boja“ o návštevníka s obchodnými centrami. Popri komunikácii našej činnosti na internete a sociálnych sieťach nezabúdame ani na klasické papierové pozvánky či plagáty, no najviac na živú reklamu a pozvánky pred podujatiami.

Dôkazom našej práce a toho, že múzeum pred viacerými rokmi zvolilo novú cestu prezentácie a aj komunikácie, ktorá nebola vždy uznávanou cestou muzeálnej práce, je množstvo získaných ocenení.

Druhé miesto medzi Siedmimi divmi Prešovského samosprávneho kraja, ocenenie Fénix – kultúrna pamiatka roka za rekonštrukciu renesančného paláca či cena za debarierizáciu expozícií hradu a skanzenu pre nevidiacich a nepočujúcich, ale aj triadvisor či mnoho iných ocenení sú jasným dôkazom kvalitnej a odbornej práce.

Zároveň je to aj zaväzujúcim prvkom nášho ďalšieho napredovania a rastu. Budeme veľmi radi, ak sa pridete sami presvedčiť (obr. 4).

Použité zdroje

ŠTEVÍK, Miroslav a TIMKOVÁ, Michaela. *Dejiny hradu Ľubovňa*. Stará Ľubovňa: Ľubovnianske múzeum, 2005.

Obr. 4: Výstava Križ láska, sláva, moc a utrpenie. Foto: archív Ľubovnianskeho múzea.